

ORATIO NVPTIALIS I

ORATIONES NVPTIALES.

Francisci Philelfi Oratio de inita societate inter illustrissimos duces Bonam eiusq; filium Ioannem Galeacium: & Herculem Aestensem.

I

Aristoteles ille peripateticus: qui ob singularem quandam ac prope diuinā ingenij acrimoniā & uarietatem magnitudinēq; doctrinæ: & diligentiam præterea indefessam atq; incomparabilem inter uniuerfos philosophos habitus est illustris: docet in ijs præceptis quæ ad **Alexandrū** Macedoniæ regē reliquit scripta: opus esse in omni rerum publicarū genere eorum societate cōstituere: qui & potētissimi sint: & in proximo habitēt: quo tum adesse tempestiue inuicē: tum usui mutuo esse possint. Quæ autē societas aut cōiunctior: aut cōueniētiō: aut etiā certior ac tutior q̄ ea offerri queat: quæ maxime ē scdm naturā & deū. Scimus hoīem ex omībus animātibus natū ad societate: & hunc deū oīpotētē ubi creasset in amœno illo atq; iucūdisssimū delitiarū paradiso impolluti uinculo matrimonij cōtinuo munisse atq; decorasse: cum ait: Crescite & multiplicamini terrāq; replete. Sapientissime igit atq; optime gloriosissimi principes **Bona** simul cū **Ioanne Galeacio** filio **Nediolanēsum** duces: & uos item magnifici oratores **Bonifaci Aquobibe Nicolæq; Roberthe** curiscōsulte: qui nomine ac uice illustrissimi ducis **Herculis Aestensis** hic adestis: cum uobis ipsis: tum uestre posteritati cōsuluistis: q̄ per sacratissimū cōiugij uinculum innocētissimæ infantulæ **Annæ Mariæ** uicecomitis: & præclare indolis **Alphonfi Aestensis**: qui & ipse item est infantulus: eam hoc die initis societate: quæ utriq; principatui & decori plurimo & utilitati nō mediocri futura est. Cæte **Amplificatio** rum ut rem omnē præstātissimi senatores & uos alij ducales magistratus uiriq; nobilissimi apertius intelligatis & melius: cōuenerūt inuicē: nostri duces cū excellētissimo duce **Hercule**: ut pro mutua beniuolētia beneficijsq; q̄ plurimis citro ultroq; collatis ad perpetuam societate utriusq; principatus **Anna Maria** ducis **Bonæ** filia & **Ioannis** huius **Galeacij** ducis soror cōiungat per legitimi ius matrimonij **Alphōso Herculis** ducis filio primogenito. Quod em̄ **Confirmatio** ad tantæ rei cōfirmationē ac stabilimentū potest aliud sacramentū interuenire: aut uenerabilius: aut incorruptibile magis q̄ quod in primis parētibus suo ineffabili ore statuit deus optimus maximus

Exordium cū diuisione

Alexāder rex

Narratio
Bona dux
Hercules æstē.
Anna Maria
Alphonfus
æstensis

FRANCISCI PHILELFI

Christus per cōiugij sanctitatem. **Nōne** **Christus** etiam ipse humani redemptor generis in cōiugio nasci uoluit: **Qui** ad nuptias quoq; inuitatus nō interfuit modo: sed eas ornauit ac iuuuit: cum aquā uertit in uinū. Quinetiā apud priscam illā gētilitatē: quāto in honore habitum cōiugium fuerit: satis dilucide declarat nobis perpulchra illa atq; perurbana fictio poetarū: qui perhibēt **Cecropa** primū extitisse inuentorē auctoreq; matrimonij: eundēq; fuisse dissimili corporis figura: quippe q̄ a dimidio sursum repraesentaret hominē: inferiore aut̄ parte bestiam: **Vertisse** hunc scilicet uolūt in composita illam & incōtinentē hominū uitā: qui bestiarū more in montibus ac syluis passim nullis certis neq; nuptijs: nec legib⁹: nec domicilijs uagabant: in usum ciuile atq; coniugale. Itaq; ob tantæ rei gloriā **Cecrops** ab **Atheniēsis** pro deo & habitus est & cultus: a cui⁹ etiā noīe ij sunt **Cecropidæ** appellati: & urbs **Athenæ** **Cecropis**. Et sūt hi sane duo p̄cipat⁹: nō finitimi solū: sed ijs muniti ciuitatib⁹ quæ nullā **Italiæ** potentiā metuāt. **Theauris** uero tot tātisq; abundāt: ut & in pace omnē aliorū ornatum superēt: & si qua bellādi (ut fit) necessitas acciderit: possit & terra & mari copias maximas robustissimasq; parare. **Ad** hæc q̄ p̄sentes affinitates inter se cōueniant: expediā paucis: nec altius repetā: ne qui dicēdo gratus audiētibus esse uelim: afferā prolixitate ipsa fastidiū. ¶ **Quattuor** mihi requirenda occurrūt in quolibet matrimonio: nec ea qdē in sponso minus q̄ in ipsa spōsa: p̄bitas: pulchritudo: nobilitas: diuitiæ. ¶ **Probitas** hoc tempore nō tam in ipsis infantulis est cōsideranda: q̄ in parētibus. **Nam** ea ætate sunt ut spem de se optimā ex educatione dumtaxat nobis p̄stare uideant. **Alphonfus** cū ab indyta matre **Leonora** regis **Pherdinādus** filia & altæ & educent: nō debet nō egregios de se fructus polliceri. **Est** em̄ **Leonora** nullius uirtutis inops. **Nam** de **Bona** indyta duce nostra quæ possint laudes a quoq; excogitari: quibus ipsa nō superet oēm hominū opinionē: **Prætereo** eius pudiciā: humanitatē: benignitatē: modestiā: continentiā: religionem: sanctimoniā: clementiā: & omne deniq; bonitatis genus. **Vidistis** certe uos omēs: uidistis in q̄ quāta cum animi magnitudine ac robore proximis domesticæ cōiurationis tumultibus illis nocturnis uel furorib⁹ potius occurrerit. **Quo** ipso in discrimine tanto tamq; repentino atq; inopinato & formidabili quis nō miretur atq; obstupescat intrepidū inuictūq; heroicæ **Bonæ** animū: quæ incredibili quadā cum fiducia uoluerit arma capere atq; arcē egredi di manūq; conferere cominus cū perditissimis tanti tamq; truculenti atq; imanis sceleris auctorib⁹. Quā ergo **Myrinā**: quā **Penthesilea**

fileā: quā **Tomyrin** magnanimā huic uiragini comparemus: quā **Tomyris**
 in tanta animorū consternatione tam præclarum facinus uel sola
 aggredi non pertimuerit: **Huiusmodi** igitur nata educataq; uiragi
 ne **Anna Maria** talis sponsa futura est quæ nulla probitate speran
 da sit matre ipsa inferior. De pulchritudine autem utriusq; uel ex **Pulchritudo**
 hac dijudicare possumus & sponsam & sponsum ea uigere formæ **ij.**
 bonitate: ut cum angelica specie quadam existimentur comparan **Nobilitas. iij.**
 di. **Quod** si de nobilitate utriusq; pro dignitate loqui uoluerō: dies **Pherdināus**
 me deficiat. **Nam** maternum **Alphonſi** genus auum refert **Pherdi** **Alphōsus** rex
 nandum regem manu profecto strenuū & animo infractum. **Quid** **Hercules** dux
 enim meminero **Alphonſum** proauum illum: qui talis tantusq; fu **Borsius** dux
 it: ut non absurde cum omni antiquitate potuerit de regia maiesta **Leonell⁹** mar
 te contendere: **Nam** pater **Hercules** quantam de se laudem polli **chio**
 ceatur: probāt eius res clarissime gestæ cum sub **Alphonſo** & **Pher** **Nicola⁹** mar.
 dinando regibus nobilissimis: cum multo clarius in recuperando **Anna Maria**
 seruandoq; patri to auitoq; principatu. **Quis** autē est nescius quan **Sabbaudiēs**
 ta in luce uixerit splendidissimus dux **Borsius**: qui omnium primus **Allobroges**
 ducalem dignitatem inuexit in **Aestensem** prosapiam: **Cuius** fra **Cyprij** reges
 ter **Leonellus** marchio doctrinæ splendore ceteros suæ ætatis prin **Fracoꝝ** reges
 cipes antecelluit. **At** **Nicolaus** horum omnium pater nulla uirtute **Sphortiani**
 carens immortalitatis sibi memoriam comparauit. **Annæ** autem **Daciæ** reges
Mariæ genus unde originem ducat: nemo est quem censeam præ **Philipp⁹** Ma
 terire. **Nam** maternum non solum a **Sabbaudiensibus**: qui **Allo** **ria** dux
 broges sunt: manat principibus: sed a **Cypriorum** **Francorū**q; re **Fran. Sphor**
 gibus. **Paternum** uero si uetustatem **Sphortianorum** in medium **tia** dux
 efferamus: inueniemus a **Daciæ** regibus originem sumpsisse. **Ve** **Galeacius** **Ma**
 rum ceteris breuitatis gratia prætermiſſis: illos tantū attingam **ria** dux
 quos omnes & uidimus & nouimus: **Philippum** **Mariam**: **Franci** **Galeaci⁹** dux
 ſcum **Sphortiam** & **Galeacium** **Mariam**: tris mea quidem senten **Nestor**
 tia in omni gloriæ numero præclaros atq; summos duces. **Ingenio** **Homerus**
 & prudentia atq; consilio **Galeacius** non difficulter mortales om **Gallia** trans
 nis mirabiliter anteibat. **Eloquentia** uero fuit tanta: ut ex eius lin **alpina**
 gua: quod de **Nestore** **Homerus** cecinit: melle dulcior proflueret **Lodouic⁹** rex
 oratio. **Insuper** rebus bellicis quantum claruerit: testis est **Gallia** **Flāminia**
 transalpina: qua tempestate uiuo adhuc patre auxilium tulit regi **Bartholomæ**
Francorū **Lodouico**. **Testis** est post patris obitū **Flāmina**: quo tem **us** collio
 pore **Bartholomæus** collio ac ceteræ tam multæ hostiū uires pſi **Gallia** cisalpi
 gata sunt. **Testis** est semel & iterū extrema illa atq; opulēta cisalpi **Pedemonta**
 nā **Galliæ** regio: quā uulgo **pedemōtanā** uocāt. **In** ea em̄ ingēti ho **na** regio

FRANCISCI PHILELFI

Fr. Spho. dux stiū copias superauit: uicit: oppressit: perdidit. **De** Francisco autem Sphortia huius patre quid dignū eius memoria recitemus? **Is** per omnē inuictus atatē: & uictor semper tale tantūq; imperiū nullis hominū adminiculis sed sola sua immensaq; uirtute adeptus est: &

Italia Italiam uniuersam q̄ diu uixit: perinde atq; peculiarem haberet in manu in pace perpetua trāquillitateq; seruauit. **Nam** de huius so-
cero nobilissimo illo principe & si uerecūdius uerba facio: quod nō parem eius diuinis meritis orationem referre me posse intelligo: ta-
men nō ambigam profiteri (& id uerissime quidem) neminem unq; mihi neq; uisum: neq; lectum: nec auditum: qui & belli & pacis ar-
tibus cum uno egregio duce illo **Philippo Maria** fuerit cōferēdus: usq; adeo supra omē humanū ingeniū fuit auimo infracto ac subli-
mi & amplo. **Quod** aut ad postremū q̄to loco mihi dicendū pro-
posueram: id omē circa utriusq; patris opes diuitiasq; uersat: quæ cū alijs multis in rebus ac maximis plurimū ualēt: tū in parando: gerēdo: cōficiēdoq; bello necessariae sunt omīno. **Hæ** uero tales tā-
tāq; existunt in huius sponsæ sponsiq; parētibus: ut cunctos **Italiae** exercitus quādocūq; fortunæ aliqua uis turbulentiorue casus in-
gruerit: aut hominū insidiæ uoluerint aduersari: nimio cum labo-

Conclusio per enumerationē bore conducere audeant & q̄ diu uoluerint sustinere. **Quare** cum & diuitias: & nobilitatem: & pulchritudinem iuxta ut probitatem utraq; pars de se merito p̄fiteri queat: reliquū est: ut quæ utriusq; principatus societas potentia plurimum pollet: & confinia habet admodum proxima: ea solido atq; inuiolabili futuri cōiugij sacra-
mento q̄ sanctissime confirmetur: & uinculo roboretur indissolu-
bili. **Quod** igitur fœlix: faustum fortunatūq; sit: uos magnanimi
duces **Bona** mater **Ioannes**q; **Galeaci** frater **Anna** **Mariæ** infantu-
læ: & uos itē ornatissimi oratores: qui cū ac personā constantissimi
ducis **Herculis** p̄ eius filio **Alphōso** infantulo primogenito repræ-
sentatis: quæ cætera ad tantam rem pertinent post auxilium indiui-
duæ trinitatis: **Mariæ**q; uirginis imploratum per expressam uultū
hilaritatem animiq; leticiam facitote.

Maria uirgo **Hæc** quidem oratio habita est ab eodem **Francisco Philelfo** **Me-**
diolani in arce portæ **Iouis** sexto **Idus Iunias**: **Millesimo** quadrin-
gentesimo septuagesimo septimo.

Francisci Philelfi Epithalamion in illustriū **Beatricis Ae-**
stens: & **Tristani Sphortiae** nuptijs habitum. II